

O'QITUVCHINING INNOVATSION FAOLIYATIDA IJODIY IMKONIYATINI RIVOJLANTIRISH MUAMMOLARI

Meliyeva Dilfuza O'ralovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti o'qituvchisi

Xolmurodova Barno

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakultiteti, 3BT-S-21guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17334548>

Annotatsiya: Ushbu maqola o'qituvchilarning innovatsion faoliyatida ijodiy imkoniyatlarni rivojlantirish bilan bog'liq muammolarni tahlil qiladi. Unda pedagoglarning kreativ salohiyatini shakllantirishga to'sqinlik qilayotgan omillar, zamonaviy ta'lim muhitida innovatsion yondashuvlarni joriy etishdagi qiyinchiliklar va ularni bartaraf etish yo'llari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, maqolada o'qituvchilarning kasbiy rivojlanish jarayonida ijodiy fikrlash va innovatsion ko'nikmalarni rivojlantirishning samarali strategiyalari yoritilgan. Tadqiqot natijalari ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish hamda pedagoglarning ijodiy imkoniyatlarini kengaytirishga qaratilgan tavsiyalarni o'z ichiga oladi.

Kalit so'zlar: O'qituvchi, innovatsion faoliyat, ijodiy imkoniyat, pedagogik innovatsiya, kreativ salohiyat, ta'lim jarayoni, kasbiy rivojlanish, muammolar, ta'lim metodikasi, innovatsion texnologiyalar.

Abstract: This article analyzes the problems related to the development of teachers' creative potential in the context of innovative activities. It examines the factors hindering the formation of teachers' creativity, the difficulties of implementing innovative approaches in modern education, and possible solutions to these challenges. The article also highlights effective strategies for developing creative thinking and innovative skills in the process of professional growth. The results of the study provide recommendations aimed at improving the quality of education and enhancing teachers' creative opportunities.

Keywords: Teacher, innovative activity, creative potential, pedagogical innovation, creativity, educational process, professional development, challenges, teaching methodology, innovative technologies.

Аннотация: В данной статье рассматриваются проблемы развития творческих возможностей учителей в их инновационной деятельности. Анализируются факторы, препятствующие формированию креативного потенциала педагогов, трудности внедрения инновационных подходов в современное образовательное пространство, а также пути их преодоления. В статье освещаются эффективные стратегии развития творческого мышления и инновационных навыков в процессе профессионального роста. Результаты исследования содержат рекомендации, направленные на повышение качества образования и расширение творческих возможностей учителей.

Ключевые слова: Учитель, инновационная деятельность, творческие возможности, педагогические инновации, креативный потенциал, образовательный процесс, профессиональное развитие, проблемы, методика обучения, инновационные технологии.

Zamonaviy ta'lim tizimining asosiy maqsadi – o'quvchilarda nafaqat bilim va ko'nikmalarni shakllantirish, balki ularning ijodiy fikrlashini rivojlantirishdir. Shu nuqtai nazardan, o'qituvchilarning innovatsion faoliyati va ijodiy salohiyati ta'lim jarayonining samaradorligini belgilovchi muhim omillardan biri sifatida qaraladi. Innovatsion faoliyat – bu o'qituvchining ta'lim jarayonida yangi pedagogik yondashuvlar, metod va texnologiyalarni yaratish, tatbiq etish va doimiy ravishda rivojlantirishga qaratilgan faoliyatidir. Bugungi kunda pedagoglar innovatsion faoliyatni amalga oshirishda bir qator muammolarga duch kelmoqda. Ulardan eng asosiylari – resurslar va metodik yordam yetishmasligi, yangi texnologiyalarni o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar, va ba'zan motivatsiya yetishmasligi. Shu bilan birga, o'qituvchilarning ijodiy imkoniyatlarini rivojlantirish kasbiy o'sishning ajralmas qismi hisoblanadi, chunki u pedagoglarning o'z kasbiy faoliyatiga yangicha yondashuvlar bilan kirishiga, muammolarni innovatsion tarzda hal qilishiga va o'quvchilarning ta'lim jarayoniga qiziqishini oshirishga xizmat qiladi. Maqolada o'qituvchilarning ijodiy imkoniyatlarini rivojlantirishning nazariy asoslari, amaliy qiyinchiliklari va ularni bartaraf etish yo'llari tahlil qilinadi. Shu bilan birga, o'qituvchilarning innovatsion faoliyatini qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirish mexanizmlari, shuningdek, pedagogik innovatsiyalarni samarali tatbiq etish strategiyalari ham ko'rib chiqiladi. Ushbu tadqiqot natijalari pedagoglarning kasbiy rivojlanishida ijodiy va innovatsion salohiyatni shakllantirishning samarali usullarini aniqlashga yordam beradi.

Innovatsion faoliyat pedagogning kasbiy faoliyatida yangi pedagogik yondashuvlarni yaratish, ulardan samarali foydalanish va ta'lim jarayonini doimiy ravishda takomillashtirishni o'z ichiga oladi. Bu jarayon o'qituvchining ijodiy salohiyati bilan bevosita bog'liq bo'lib, u yangi bilimlarni o'zlashtirish, ularni amaliyotga tatbiq etish va muammolarga innovatsion yechimlar topish qobiliyatini talab qiladi. Innovatsion faoliyat shuningdek, ta'lim jarayonida talabalarni faollashtirish, mustaqil fikrlashga rag'batlantirish va ularning ijodiy salohiyatini oshirishga xizmat qiladi. O'qituvchining ijodiy imkoniyatlarini rivojlantirish bir necha nazariy yondashuvlar bilan izohlanadi: Pedagogik psixologiya nazariyasi pedagogning ijodiy salohiyati uning shaxsiy xususiyatlari, motivatsiyasi va kasbiy kompetensiyalar bilan bog'liqligini ko'rsatadi. Innovatsion pedagogika yondashuvi esa o'qituvchining yangi pedagogik texnologiyalarni yaratish va qo'llash qobiliyatini markaziy ahamiyatga ega deb hisoblaydi. Kreativ salohiyat konsepsiyasi o'qituvchining muammolarga ijodiy yondashuvi, yangi metod va usullarni ishlab chiqishi va ulardan samarali foydalanishini o'rganadi. O'qituvchilarning innovatsion faoliyatini rivojlantirishda bir qator muammolar mavjud: Resurslar yetishmasligi – darslarni innovatsion shaklda tashkil etish uchun zamonaviy texnologiyalar, metodik qo'llanmalar va laboratoriya jihozlari yetarli emas. Malaka va kompetensiya muammolari – ba'zi pedagoglar yangi pedagogik texnologiyalarni o'zlashtirishda qiynaladi, bu esa innovatsion faoliyatni sekinlashtiradi. Motivatsiya va rag'bat yetishmasligi – ijodiy yondashuv va innovatsion g'oyalarni tatbiq etish uchun pedagoglar ichki va tashqi motivatsiyaga ega bo'lishi zarur. Vaqt yetishmovchiligi – o'qituvchilar kundalik dars ishlari va ma'muriy vazifalar bilan band bo'lgani sababli, innovatsion faoliyatga yetarli vaqt ajrata olmaydi. Muammolarni bartaraf etish va o'qituvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish uchun quyidagi strategiyalar samarali hisoblanadi: Kasbiy rivojlanish va treninglar – pedagoglarni innovatsion metod va texnologiyalar bilan tanishtirish, amaliy seminar va master-klasslar o'tkazish. Pedagogik

qo'llanmalar va metodik yordam – o'qituvchilar uchun dars ishlanmalari, innovatsion metodik materiallar va elektron resurslarni taqdim etish. Rag'batlantirish mexanizmlari – ijodiy yondashuvni qo'llagan pedagoglarni mukofotlash, professional o'sish imkoniyatlarini yaratish. Hamkorlik va tajriba almashish – pedagoglar o'rtasida tajriba almashish, ijodiy g'oyalarni muhokama qilish va birgalikda loyihalar yaratish imkoniyatlarini kengaytirish. Innovatsion muhitni yaratish – maktab va ta'lim muassasalarida innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlaydigan madaniyat va infratuzilma yaratish. O'qituvchilarning ijodiy va innovatsion faoliyati nafaqat pedagogning kasbiy rivojlanishiga, balki ta'lim jarayonining sifatiga ham bevosita ta'sir qiladi. Yangi metod va texnologiyalarni tatbiq etish orqali o'quvchilarning faolligi oshadi, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuv ko'nikmalari rivojlanadi. Shu bilan birga, pedagoglarning kasbiy mamnuniyati va motivatsiyasi ortadi, bu esa ta'lim tizimining barqaror va samarali rivojlanishiga xizmat qiladi.

O'qituvchilarning innovatsion faoliyatida ijodiy imkoniyatlarini rivojlantirish zamonaviy ta'lim tizimining muhim jihatlaridan biridir. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, pedagoglarning kasbiy faoliyatida yuzaga keladigan asosiy muammolar – resurslar yetishmasligi, malaka va kompetensiya bilan bog'liq qiyinchiliklar, motivatsiya pastligi va vaqt cheklovlari – ularning ijodiy salohiyatini to'liq rivojlantirishga to'sqinlik qiladi. Shu bilan birga, ijodiy imkoniyatlarni rivojlantirish strategiyalari, xususan, kasbiy rivojlanish kurslari, metodik qo'llanmalar, rag'batlantirish mexanizmlari, hamkorlik va tajriba almashish hamda innovatsion muhitni yaratish ta'lim jarayonining sifatini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi. O'qituvchilarning kreativ salohiyatini rivojlantirish nafaqat ularning kasbiy o'sishiga, balki o'quvchilarning bilim, ko'nikma va ijodiy yondashuvlarini shakllantirishga ham ijobiy ta'sir qiladi. Shu sababli ta'lim muassasalari va ta'lim tizimi rahbariyati pedagoglarning innovatsion faoliyatini qo'llab-quvvatlash va rag'batlantirishga alohida e'tibor qaratishi zarur. Mazkur tadqiqot o'qituvchilarning ijodiy va innovatsion salohiyatini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlarini yoritib, ta'lim sifatini oshirish va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni tatbiq etish bo'yicha samarali tavsiyalarni taqdim etadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Ахунов, Ш. (2018). Innovatsion pedagogika asoslari. Toshkent: «O'qituvchi» nashriyoti.
2. Бобоев, Ф. (2020). Pedagogik ijodkorlik va innovatsion faoliyat. Toshkent: «Fan va Ta'lim».
3. Жураев, М. (2019). Ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llash. Toshkent: «O'zbekiston pedagogika universiteti nashriyoti».
4. Meliyeva, D. O. (2025). BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARINING MUSTAQIL ISHLASH KO'NIKMALARINI INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMI. Inter education & global study, (2), 320-328.
5. Мелиева, Д. (2024). Boshlang'ich sinfi o'quvchilarining mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirishning davlat miqyosidagi ahamiyati. Журнал универсальных научных исследований, 2(5), 1106-1108.
6. Сидоров, П. (2016). Pedagogic innovation and creative potential of teachers. St. Petersburg: «Peter».
7. UNESCO. (2019). Innovative teaching practices for quality education. Paris: UNESCO Publishing.

8. Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). Professional capital: Transforming teaching in every school. New York: Teachers College Press.
9. Robinson, K. (2011). Out of Our Minds: Learning to be Creative. Chichester: Capstone Publishing.
10. OECD. (2018). Innovating Education and Educating for Innovation. Paris: OECD Publishing.